

**294. Somogydöröcske, Temetői-dűlő
(KÖH 88091)
(Somogy m.) Kö**

A falu középkori temploma helyéről a faluban járatos dr. Sipos Imre SJP atya tájékoztatott. Elmondása szerint a templom a jelenlegi temető mellett, a ravatalozótól É–ÉK-re 40–50 m-re feküdt. Január 21-én a templom törmelékét a megadott helyen, a falu É-i részén, a K-i utca feletti fekvő temetőtől É-ra, egy kb. 20 m széles erdősávban azonosítottam. Az erdősáv és a temető közti kb. 100×100 m-es területen nemrég gyümölcsöst telepítettek, amelynek É-i kerítése az erdősáv mentén fut. A kerítésoszlopok tövében néhány méshabarcos téglatöredéket találtam, amelyek K felé sűrűsödnek. A kerítés É-i oldalán az erdősáv 1-2 m széles D-i sávjában helyenként sok tégladarabot figyeltem meg, amelyek néhol több tenyérnyi területen, összefüggően borítják a felszínt. A kerítéstől D-re, a csemeték közti füves részen elszórta találtam csak tégladarabkákat kb. 10 m szélességben. A kb. 100 m hosszú erdősáv Ny-i 10–20 m-t leszámítva annak teljes hosszában, Ny-ról K felé sűrűsödve figyeltem meg építési törmelékét. A középkori falu helyét nem tudtam meghatározni, az erdősáv közelében mindenestre nem találtam leleteket.

K. NÉMETH ANDRÁS

**295. Somogytúr, Hegyalja-dűlő
(KÖH 49253)
(Somogy megye) U**

A Kaposvári Rippl-Rónai Múzeum a Dél-balatoni szennyvíz-program keretében végzett megelőző feltárást a lelőhelyen. 2014. augusztus 25. és 26-án 3 m-es árkot nyitottunk a vezeték nyomvonalán, amelyben a dunántúli vonaldíszes kultúra népének két gödrét tártuk fel. Ezek a lelőhely Ny-i, dombtetőn lévő részén voltak, a K-i, mélyebben fekvő részeket nagy mélységig a dombról lemosódott rétegek fedték, ebben számos kerámatöredéket találtunk, de objektum nem volt itt észlelhető.

Munkatársak: Nyári Zsolt, Stunya Péter.

MOLNÁR ISTVÁN

**296. Sonkád, Északi-forduló
(KÖH 89259)
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ú, I**

A Tisza–Szamos–Túr–közi tározók tervezett anyaggyűjtési és töltési területén terepbejárást végeztünk. A tavalyi év végén megkezdett K-i vésztározó nyomvonal bejárást folytattuk 2014. január 8-án. A Sonkád és Tiszabecs közötti, Tiszáig tartó K-i szakaszt jártuk be (kb. 9 km), amely nagyjából a 491-es országúttal, annak Ny-i oldalán, párhuzamosan halad. A terület nagyobbik fele bejárható, kisebb részben elkerített, zárt kert, valamint Tiszabecs határában egy részt vegyes, főleg nyárfából álló erdő fedi. A bejárható rész kisebbik, szántott felében lehetett érdemben régészeti megfigyelést tenni. A vizsgált szakaszon az alábbi új lelőhelyet azonosítottuk be.

A lelőhely ÉK–Dny tájolású, a 491 j. műút K-i oldalán, az Északi-Forduló nevű dűlőben fekszik. A lelőhely ÉK–Dny irányú, megközelítőleg 345 m hosszú, 145 m széles. A szántásból néhány újkori cseréptöredéket gyűjtöttünk össze, egy töredék feltehetőleg régészeti korú, de töredezettsége miatt pontosabb keltezésre alkalmatlan. Bár az út túloldalát nem lehetett

vizsgálni, legelő borítja, azzal a résszel, ahonnan a cserepeket gyűjtöttük, enyhén kiemelkedik környezetéből, így indokoltnak tartottuk egybe vennünk.

KÖRÖSFŐI ZSOLT

**297. Sorkikápolna, Dombi-dűlő (összevont)
(Dombi-dűlő I-IV.)
(KÖH 68835)**

(Vas megye) Ő, U, R, Ró, Á, Kk

2013 júliusában terepbejárást végeztünk Sorkikápolnán, a Dombi-dűlőben, örökségvédelmi hatástanulmány készítése céljából jelen van.

A terepbejárással vizsgált 098/3 hrsz.-ú terület és környezete a Sorok-patak platószerű magaspártján helyezkedik el, ahol a nyilvántartás szerint a különböző korú régészeti lelőhelyek már akkor is fűzrészre sorakoztak.

A gázos területet a beruházó tárcsázással tette alkalmassá a megfigyelésre, így viszonylag kedvező feltételek mellett végezhetjük a munkát. A vártak megfelelően a terepbejárást során gazdag és változatos kerámiaanyagot gyűjtöttünk. A legkorábbi időszakot a neolitikum (DVK, lengyeli kultúra) jelentette. A leletek meghatározó részét, azonban a jellegtelensége miatt őskori kerámiák jelentették. Ezeket felül néhány római, Árpád-kori, és késő középkori kerámatöredéket találtunk. A leletanyag elhelyezkedésében korszakbeli törvényszerűségeket nem lehetett megfigyelni. A műszeres felderítés során egy római (Kr.u. 4. sz.) bronzérme került elő a vizsgált terület ÉNy-i részén. Úgy tűnt, hogy a terület teljes egészében régészeti szempontból érintett, habár a DK-i részen csak gyér leletanyagot tapasztaltunk.

2013. szeptember és október folyamán a vizsgált területen a beruházó 26 kutatóárkot alakított ki, hogy tájékozódjon a területen található kavicsvagyion mértékéről. A földmunkák mellett régészeti szakfelügyeletet láttunk el. Ennek során 9 szondában összesen 22 régészeti korú objektumot figyeltünk meg, és tártunk fel. Az objektumok közül 9 cölöplyuk és 13 gödör volt. A rendszert nem alkotó cölöplyukak kivételével minden objektum tartalmazott korhatározásra alkalmas leletanyagot.

12 jelenség a késő neolitikus lengyeli kultúrához köthető. Ezek jellemzően leletgazdag, kerek, ovális, vagy nagyobb méretű amorf gödrök voltak, melyeknek jellegzetes igen sötét, faszene-paticsos betöltésük volt. A gödrökből előkerült kerámiaanyagot a csőtalpas tálak, hegyes, csőrszerű butyöfűlek, plasztikus butyökök és a vörös festés gyakori alkalmazása jellemezte. A 2. sz. gödör alján egy egész edény nagyobb töredékei hevertek. A 18. sz. gödörben a Stichband kerámia jellegzetes tűzdelt díszítésű importedényének töredékei kerültek elő. Az edényekhez tartozó töredékek mellett agyagkanalakat, két idolt és radiolaritból készült kőeszközöket találtunk.

A 19. sz. jelenség egy lekerekített sarkú téglalap alakú, sekély Árpád-kori gödör volt, melyben sem oszlophelyet, sem tüzelőberendezést nem találtunk. A gazdag, bekarcolt csigavonallal díszített, főleg fazekakhoz tartozó kerámiaanyag mellett egy vaskés töredéke került elő belőle.

A szakfelügyelet a terepbejárással némileg eltérő eredményre jutott a lelőhely méreteit illetően. Úgy tűnt, hogy a lelőhely mégsem terjed ki a 098/3 hrsz.-ú terület D-i végében lévő részre, az itt kialakított kutatóárkok ugyanis üresnek bizonyultak.

Bár az eddigi adatokból kiderült, hogy a bányatelek egy kimondottan intenzív lelőhelyen fekszik, ennek ellenére a tulajdonos a bánya további bővítése mellett döntött.